

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-04-30

Diarienummer 0096/18

Utveckling och projektavdelningen

Anna Hjort, Stina Moberg

Telefon: 031-368 71 57

E-post: anna.hjort@kretsloppochvatten.goteborg.se

Ny avfallsplan – Göteborgsregionen minskar avfallet

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden beslutar att remittera förslaget till ny avfallsplan till Göteborgs Stads nämnder och styrelser samt externa intressenter med svar senast den 30 september.
2. Kretslopp och vattennämnden beslutar att ställa ut förslaget till ny avfallsplan för inhämtande av synpunkter mellan 28 maj och 30 september.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Ärendet har 2019-04-23 § 84 varit ett informationsärende i Kretslopp och vattennämnden. I miljöbalken står det att alla kommuner ska ha en renhållningsordning med avfallsplan och avfallsföreskrifter. Planen ska innehålla mål för långsiktig planering av förebyggande och hantering av avfall inom kommunen. En ny avfallsplan har arbetats fram tillsammans med kommunerna i Göteborgsregionen och kommer att ersätta den nuvarande planen som sträcker sig till 2020. Kretslopp och vatten ansvarar för den övergripande samordningen vid framtagande av planen för Göteborgs Stad och den nya planen kommer att gälla under perioden 2021–2030. Avfallsplanen ska skickas på remiss till samtliga berörda nämnder och styrelser i staden samt externa intressenter och ställas ut på stadens webbsida. Sista svarsdatum för remiss och synpunkter på utställning är den 30 september.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Göteborgsregionen minskar avfallet – Avfallsplan för tretton kommuner till 2030, Remissförslag 2019-04-01
2. Lokal bilaga till Göteborgsregionen minskar avfallet - Genomförande och uppföljning av mål i Göteborgs Stad

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om att skicka *Göteborgsregionen minskar avfallet – avfallsplan för tretton kommuner till 2030, Remissförslag 2019-04-01* på samråd till Göteborgs Stads nämnder och styrelser samt externa intressenter och att ställa ut remissförslaget för inhämtande av synpunkter. Samrådstiden pågår fram till den 30 september.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

En avfallsplan är ett lagstadgat (miljöbalken kap 15 § 41, nya föreskrifter NFS 2017:2) kommunalt styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige. I miljöbalken står det att alla kommuner ska ha en renhållningsordning med avfallsplan och avfallsföreskrifter. Nya avfallsföreskrifter för Göteborg Stad togs fram under 2018. Planen ska innehålla mål för långsiktig planering av förebyggande och hantering av avfall inom kommunen. Från och med 2017 ställs nya krav på vad en avfallsplan ska innehålla. De nya kraven innebär att planen ska innehålla mål för allt det avfall kommunen ansvarar för, det vill säga både hushållsavfall och avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter. Planen ska även innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning samt att förebygga avfall. Detta kräver en bred förankring och arbete med avfallsplanen i staden, både vid framtagning, genomförande och uppföljning.

Igångsättningsbeslut för att ta fram ett förslag till ny kommunal avfallsplan fattades av Kommunstyrelsen 2018-08-22 § 667 (1192/18). Den nya avfallsplanen har som den tidigare planen tagits fram i samverkan med Göteborgsregionen (GR) genom arbetsgrupper med representanter från alla GR:s kommuner. Till grund för det gemensamma arbetet ligger utvärdering av den tidigare planen, A2020, och en workshop om målområden som hölls i februari 2018 hos GR. Kretslopp och vatten ansvarar för den övergripande samordningen vid framtagande av planen för Göteborgs Stad. Avfallsplanen kommer att gälla under perioden 2021–2030.

I framtagning av mål, åtgärder och uppföljning för de delar av avfallsplanen som Kretslopp och vatten inte ansvarar för, såsom nedskräpning, fysisk planering och kommunens verksamhetsavfall, har vi tagit hjälp av andra förvaltningar och bolag i staden. Flera av dessa har också deltagit i arbetet med planen inom GR. Trafikkontoret och Park- och naturförvaltningen har deltagit i arbetet för de frågor som handlar om nedskräpning, Stadsbyggnadskontoret för fysisk planering och Miljöförvaltningen har varit delaktiga i förankringsarbetet för de frågor som rör kommunens verksamhetsavfall. Framtiden AB har deltagit i arbetet med kund- och fastighetsägarperspektiv. Förankring med stadens övriga förvaltningar och bolag har skett på flera sätt, exempelvis genom stadens chefsnätverk, stadens miljönätverk för förvaltningar och bolag och genom nyckelpersoner på förvaltningar och bolag som utpekats som viktiga aktörer för att nå målen. Vi har

dessutom genomfört en enkät med allmänheten för att få användarperspektivet med oss i arbetet med mål och åtgärder.

Fortsatt process

Nämnden beslutar att planen ska skickas på remiss till samtliga berörda nämnder och styrelser i staden samt externa intressenter och ställas ut på stadens webbsida. Sista svarsdatum för remiss och synpunkter på utställning är den 30 september.

Kretslopp och vatten svarar, med sina ställningstaganden, på remissen. Svaret behandlas i nämnden i augusti eller september.

Kretslopp och vatten sammanställer samtliga svar från Göteborg Stads nämnder och styrelser samt externa intressenter och allmänhet. I november eller december tar nämnden beslut om remissvaret som sedan skickas till Göteborgsregionen.

När Göteborgsregionen har bearbetat remissvaren och genomfört eventuella ändringar tar Göteborgsregionens förbundsstyrelse beslut om att rekommendera kommunerna att anta planen i respektive Kommunfullmäktige. Kretslopp och vattennämnden tar då beslut om att rekommendera Kommunfullmäktige att anta planen som Göteborgs Stads avfallsplan. Planen ska sträcka sig fram till 2030 och ambitionen är att den ska beslutas i Göteborg Stads kommunfullmäktige år 2020.

Förvaltningens bedömning

Kommunen ska föregå med gott exempel och vara förebilder i fråga om avfallshanteringen i Göteborg. Genom att skicka ut planen på remiss till alla nämnder och styrelser får den en bred förankring. Remissen ger möjlighet att tycka till om de mål som alla i staden kommer behöva arbeta med för att nå. Tidplanen för framtagande har varit snäv och genom utskick av remissen kan frågor ställas om mål, genomförande och uppföljning på ett bredare plan i staden. Planen är ett viktigt styrdokument för allt avfall som kommunen ansvarar för och ger riktning för att nå en långsiktig hållbarhet.

Målområden

Vid framtagning av målen har hänsyn tagits till lokala, nationella och internationella mål (EU-mål och de globala målen för hållbar utveckling). Målen har delats in i sex olika målområden som fångar upp avfallstrappan och de nya kraven i lagen. Målområdena är följande:

- Förebyggande
- Återanvändning
- Återvinning
- Fysisk planering
- Användarfokus
- Nedskräpning

De föreslagna målen har formulerats utifrån gällande och kommande krav inom EU och krav på nationell nivå inom avfallsområdet. Målen har också utformats utifrån nuvarande avfallsstatistik för göteborgsregionen, forskning och utveckling inom produktanvändning och avfallshantering, kundanalyser och attitydundersökningar. Det aktuella miljötillståndet, klimatpåverkan från material och produkter samt trender och behov har även bidragit till hur målen formulerats.

Handlingsplaner och uppföljning

Den nya avfallsplanen har krävt en bred förankring vid framtagning. För att arbeta med målen i planen ska handlingsplaner med åtgärder tas fram och dessa kommer också att behöva förankras brett. GR kommer i samarbete med representanter från kommunerna att ta fram handlingsplaner med åtgärder för varje målområde.

GR planerar att följa upp handlingsplanerna och målen varje år, men exakt hur uppföljningen ska gå till är ännu inte bestämt. I uppföljning av den tidigare avfallsplanen, som sträcker sig till 2020, gjordes uppföljning genom Avfall Web och eventuellt kommer samma system att användas även vid uppföljning av den nya avfallsplanen. I den nya avfallsplanen har det dock tillkommit mål som inte kommer vara möjliga att följa upp genom Avfall Web.

Arbetsätt i Göteborg Stad

De förvaltningar och bolag från Göteborgs Stad som varit involverade i att ta fram den nya avfallsplanen kommer också behöva vara delaktiga i att ta fram handlingsplaner. Det kan även bli aktuellt att involvera förvaltningar och bolag som ännu inte deltagit i arbetet med den nya planen.

Vid uppföljning av målen och handlingsplanerna kommer flera förvaltningar och bolag behöva bidra med återkoppling. Uppföljningen behöver sammanställas för att sedan skickas vidare till GR. Kretslopp och vatten och Miljöförvaltningen kommer ha viktiga roller i uppföljningsarbetet.

Se förslag till ansvar för genomförande och uppföljning i bilaga 2, *Lokal bilaga till Göteborgsregionen minskar avfallet - Genomförande och uppföljning av mål i Göteborgs Stad*.

Frågor till stadens nämnder och styrelser

För att förankra avfallsplanens innehåll med stadens nämnder och styrelser har följande frågor lagts till i missivet som skickas med tjänsteutlåtandet och remissen:

Målen:

- Är målen relevanta? Kommer de att styra på önskat sätt? Saknas något mål/innehåll i planen? I så fall vad?
- Vad kan er förvaltning/ert bolag göra för att bidra till att uppnå målen?

- Vilka konsekvenser får planen för er förvaltning/ert bolag utifrån de tre dimensionerna för hållbar utveckling (den ekologiska, sociala och ekonomiska dimensionen)
- Vilka resurser behöver er förvaltning/bolag för att arbeta med åtgärdsområdena och nå målen?

Ansvariga för genomförande och uppföljning:

- Är den lokala bilagan relevant? Saknas något i den lokala bilagan? Är förslagen på ansvariga nämnder och styrelser relevanta utifrån möjlighet att bidra till måluppfyllnad och uppföljning av planen?

Handlingsplaner:

- Hur kan din förvaltning/ditt bolag bidra i arbetet med att ta fram handlingsplaner? Det skulle exempelvis kunna vara genom att delta i arbetsgrupp för framtagande av handlingsplaner för något eller några av målområdena.

Verksamhetsspecifik avfallsplan

- Har ni påbörjat arbetet med en lokal avfallsplan enligt åtgärd 151 i Göteborgs Stads handlingsplan för miljön 2018–2020?

Avfallsplanens relation till andra styrande dokument

Avfallsplanen är ett lagstadgat styrande dokument. Avfallsplanen relaterar till andra övergripande styrande dokument i staden så som miljöprogram för Göteborgs Stad och klimatstrategiskt program för Göteborgs Stad. I miljöprogrammet finns stadens gemensamma miljömål. Avfallsplanen kommer framförallt att bidra till att nå miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* och då främst till delmålet *Minskade utsläpp av växthusgaser från konsumtion till 2035* samt till miljömålet *God bebyggd miljö* och då främst till delmålet *Minskade avfallsmängder och ökad resurshushållning*.

I Göteborgs Stads handlingsplan för miljön 2018–2020 finns hela 37 åtgärder som har koppling till avfall. En av åtgärderna handlar om att förvaltningar och bolag ska ta fram lokala avfallsplaner. Dessa lokala avfallsplaner kan användas för att underlätta arbetet med målen och förankringen med den ny regionala avfallsplanen. Handlingsplanen kommer att följas upp under 2019 och 2020. För närvarande pågår ett arbete med att ta fram ett nytt miljöprogram inklusive miljömål och att revidera det klimatstrategiska programmet. Målsättningen är att det nya miljöprogrammet ska börja gälla 2021. I det klimatstrategiska programmet har strategimål 9. *Hushållsavfallsmängderna per person i Göteborg ska minska med minst 30 procent till år 2030 jämfört med år 2010* direkt koppling till avfall.

Uppföljning av den nuvarande regionala avfallsplanen har legat till grund för framtagandet av den nya regionala avfallsplanen. Den gamla kommer att upphöra i samband med att den nya börjar gälla.

Avfallsstrategiskt program har använts som underlag för målen inom A2030 avseende fysisk planering. Det som programmet främst kan stödja med är ansvarsfördelning och förhållningssätt (som stöd för åtgärder senare i en handlingsplan) utöver att utgöra viss kunskapsbas.

Avfallsplanen relaterar också till reglerande styrande dokument så som Avfallsföreskrifter, Föreskrifter för gaturenhållning och Återvinningspolicy för skräp i papperskorgar.

Parallellt med arbetet att ta fram den nya avfallsplanen har Göteborgs översiktsplan genomgått en revidering. Synpunkter och underlag har lämnats till revideringen om att avfallens plats måste säkras i stadsutvecklingen.

Ekonomiska konsekvenser

De mål och åtgärder som föreslås i planen kommer ha ekonomiska konsekvenser om de genomförs. I beslutsunderlaget inför antagandet av planen kommer ekonomiska konsekvenser av mål och åtgärder beskrivas. Eftersom planen omfattar mål både för hushållsavfallet och kommunens verksamhetsavfall behöver genomförandet av planen finansieras från både avfallstaxan och skattemedel.

Barnperspektivet

Planen kommer förhoppningsvis att bidra till att ändra synen på avfallsflöden, resurser och konsumtion av produkter som i sin tur kommer ha positiva effekter på samhället för barn idag såväl som i framtiden.

Mångfaldsperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Miljöperspektivet

Framtagande av en kommunal avfallsplan regleras i miljöbalken och dess följdlagstiftning och en avfallsplan utgör en grund för kommunens arbete med att minska miljöpåverkan från avfall. Att ha en aktuell avfallsplan underlättar i arbetet med att vidta åtgärder för att minska avfallet och dess miljöpåverkan. Den nya avfallsplanen innehåller mål som kommer bidra till en minskad miljöpåverkan i Göteborgs Stad. Flera av målen flyttar avfallet högre upp i avfallstrappan och leder till förändrade beteenden kring hur vi hanterar våra resurser och kan arbeta för att minska avfallet.

Omvärldsperspektivet

Framtagande av avfallsplanen samordnas av GR. Detta innebär att det kommer finnas en god överensstämmelse och stora möjligheter till samarbete med grannkommunerna i regionen. Huvuddelen av kommunerna i GR-samarbetet är även delägare i Renova AB vilket gör att en regional plan underlättar samarbetet med övriga delägarkommuner och ger större möjlighet att nå längre inom planens målområden.

Informationsinsatser kommer att genomföras med syfte att underrätta externa aktörer att planen ställs ut.

Expedieringskrets

Facknämnder

Arkivnämnden

Byggnadsnämnden

Fastighetsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Idrott- och föreningsnämnden

Kommunstyrelsen

Kretslopp och vattennämnden

Kulturnämnden

Lokalnämnden

Miljö- och klimatnämnden

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Nämnden för Inköp och upphandling

Nämnden för Intraservice

Nämnden för konsument- och medborgarservice

Park- och naturnämnden

Social resursnämnd

Trafiknämnden

Utbildningsnämnden

Stadsdelsnämnder

Angereds stadsdelsnämnd
Askim-Frölunda-Högsbo stadsdelsnämnd
Centrums stadsdelsnämnd
Lundby stadsdelsnämnd
Majorna- Linné stadsdelsnämnd
Norra Hisingens stadsdelsnämnd
Västra Göteborg stadsdelsnämnd
Västra Hisingens stadsdelsnämnd
Örgryte-Härlanda stadsdelsnämnd
Östra Göteborgs stadsdelsnämnd

Styrelser för

Boplats Göteborg AB
Bostadsbolaget (Göteborgs stads bostads AB)
Business Region Göteborg AB
Egnahemsbolaget (Göteborgs Egnahems AB)
Familjebostäder i Göteborg AB
Framtiden (Förvaltnings AB Framtiden)
Framtiden Byggutveckling AB
Försäkrings AB Göta Lejon
Förvaltnings AB GöteborgsLokaler
GotEvent AB
Grefab
Gryaab AB
Gårdstensbostäder AB
Göteborg & Co
Göteborg Energi AB
Göteborgs hamn AB
Göteborgs spårvägar AB
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

Göteborgs Stads leasing AB
Göteborgs Stads Parkerings AB
Göteborgs Stadsteater
Göteborgs tekniska College AB
Higab
Johanneberg Science Park AB
Lindholmen Science Park AB
Liseberg AB
Poseidon (Bostads AB Poseidon)
Renova AB
Störningsjouren Göteborg AB
Älvstranden Utveckling
Göteborgs Stadshus AB
Länsstyrelsen Västra Götaland

Bilaga 1. Göteborgsregionen minskar avfallet - Avfallsplan för tretton kommuner till 2030, Remissförslag 2019-04-01

Bilaga 2. Lokal bilaga till Göteborgsregionen minskar avfallet – Genomförande och uppföljning av mål i Göteborgs Stad